

**Uchwała nr
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia**

w sprawie skargi na Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, 1907 i 1940) – uchwała się, co następuje:

§ 1.

Skargę Pani A.A. z dnia 25 listopada 2024 r. na Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych uznaje się za bezzasadną.

§ 2.

Treść uchwały wraz z uzasadnieniem podlega doręczeniu Skarżącej.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Komisji
Skarg, Wniosków i Petycji

/-/ Katarzyna Łęgiewicz

Uzasadnienie

Pani A.A. (dalej: „Skarżąca”) w skardze z dnia 25 listopada 2024 r. zarzuca Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych (dalej: „MJWPU”) zignorowanie zgłaszanych nieprawidłowości dotyczących realizacji projektu nr RPMA.04.03.01-14-d290/19 pn. „Wymiana urządzeń grzewczych na terenie Gminy Chlewiska” realizowanym przez Gminę Chlewiska, dofinansowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014–2020 (Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza – Poddziałanie 4.3.1 Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej).

Skarżąca wskazała, że w 2021 r. podpisała umowę z Gminą Chlewiska w sprawie udziału w projekcie, a już w styczniu 2023 r. zgłosiła MJWPU nieprawidłowości do jakich doszło w trakcie jego realizacji. W opinii Skarżącej MJWPU zignorowała wskazane przez nią nieprawidłowości, zaś podjęte działania były niewystarczające, ponieważ pracownicy MJWPU nierzetelnie przeprowadzili kontrolę, lekceważąc sygnalizowaną możliwość narażenia życia ludzkiego oraz uznając zadanie za zrealizowane na podstawie pieczętek i faktur. Według Skarżącej MJWPU przez ponad pół roku nie przeprowadziła czynności kontrolnych wykluczających zgłoszone obawy i bazowała na odpowiedziach Gminy Chlewiska (w ocenie Skarżącej kłamliwymi), narażając w ten sposób Skarżącą i jej rodzinę na utratę życia i zdrowia.

Zgodnie z § 41b ust. 2 i 3 Statutu Województwa Mazowieckiego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 145/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 września 2009 r. w sprawie Statutu Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 1460), skarga została przekazana Zarządowi Województwa Mazowieckiego (dalej: „Zarząd”), celem ustosunkowania się, a następnie wraz ze stanowiskiem Zarządu przekazana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji (dalej: „Komisja”).

Zarząd w swoim stanowisku poinformował, że wyjaśnienia w sprawie ww. skargi przekazane zostały pismem p.o. Dyrektora MJWPU z dnia 20 grudnia 2024 r., w którym podkreślono, że MJWPU podejmuje działania wyjaśniające w granicach swoich kompetencji, określonych w umowie o dofinansowanie projektu oraz dokumentach programowych. Taka informacja zawarta została również w piśmie MJWPU do Skarżącej z dnia 26 listopada 2024 r., w którym wskazano, że rozwiązywanie sporów wynikających z umowy zawartej pomiędzy Skarżącą i Gminą Chlewiska nie należy do kompetencji MJWPU. Według informacji przekazanej do MJWPU przez ww. Gminę pismem z dnia 19 listopada 2024 r. aktualnie toczy się w Sądzie Rejonowym Wydział I Cywilny w Szydłowcu postępowanie o zapłatę za wykonanie urządzeń – pomp ciepła na dwóch posesjach, w tym u Skarżącej.

Wyjaśnienia zawarte w przywołanym powyżej piśmie MJWPU z dnia 20 grudnia 2024 r. nie potwierdzają tezy o lekceważeniu w MJWPU informacji otrzymanych od Skarżącej. Wskazano w nich, że każdorazowo zgłaszane nieprawidłowości podlegały weryfikacji w ramach posiadanych kompetencji, przy czym zakres informacji zwrotnych na temat prowadzonego postępowania wyjaśniającego ograniczono, ponieważ Skarżąca nie jest stroną umowy o dofinansowanie projektu.

Ze stanowiska Zarządu wynika, że MJWPU udzieliła odpowiedzi na sześć pism oraz wiadomości elektronicznych dotyczących nieprawidłowości zgłaszanych przez Skarżącą w zakresie ww. projektu, w tym:

- na wiadomość elektroniczną z dnia 13 grudnia 2022 r. udzielono odpowiedzi pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 5 stycznia 2023 r., a w zakresie korespondencji przekazanej przez UOKiK oraz UZP – pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 6 lutego 2023 r.,
- na wiadomość elektroniczną z dnia 31 lipca 2023 r. udzielono odpowiedzi pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 2 sierpnia 2023 r.;
- na pismo z dnia 8 sierpnia 2023 r. udzielono odpowiedzi pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 24 sierpnia 2023 r.,
- na pismo z dnia 21 września 2024 r. (skierowane do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej) otrzymane za pośrednictwem UMWM w dniu 16 października 2023 r. przygotowano wyjaśnienia przekazane do UMWM pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia

25 października 2023 r., a następnie udzielono odpowiedzi Skarżącej pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 13 listopada 2023 r.,

- na pismo z dnia 28 sierpnia 2024 r. udzielono odpowiedzi pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 18 września 2024 r.;
- na wiadomości elektroniczne z 28 i 30 października 2024 r. oraz 5 i 19 listopada 2024 r. udzielono odpowiedzi pismem znak WKW.0713-77/22 z dnia 26 listopada 2024 r.

Ponadto w zakresie przedmiotowym skargi MJWPU rozpatrzyła sześć wniosków o udostępnienie informacji publicznej, na które udzielono odpowiedzi:

- pismem znak WKW.0421-28/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. (wraz z wcześniejszą korespondencją ws. terminu załatwienia wniosku), dotyczącym wniosku z dnia 7 sierpnia 2023 r.;
- pismem znak WKW.0421-37/23 z dnia 6 października 2023 r. dotyczącym wniosku z dnia 25 września 2023 r.,
- pismem znak WKW.0421-24/24 z dnia 15 lipca 2024 r. dotyczącym wniosku z dnia 11 lipca 2024 r.,
- pismem znak WKW.0421-26/24 z dnia 9 sierpnia 2024 r. dotyczącym wniosku z dnia 29 lipca 2024 r.,
- pismem znak WKW.0421-39/24 z dnia 28 listopada 2024 r. dotyczącym wniosku z dnia 19 listopada 2024 r.,
- pismem znak WKW.0421-42/24 z dnia 12 grudnia 2024 r. dotyczącym wniosku z dnia 4 grudnia 2024 r.

Stanowisko Zarządu wskazuje, iż w związku z pierwszym zgłoszeniem informującym o nieprawidłowościach w projekcie „Wymiana urządzeń grzewczych na terenie Gminy Chlewiska” MJWPU przeprowadziła kontrolę w dniach od 2 do 13 lutego i 22 marca 2023 r. Czynności kontrolne obejmowały oględziny na miejscu realizacji inwestycji, wizyty w posesjach prywatnych, rozmowy z właścicielami nieruchomości i szczegółową analizę dokumentacji projektowej oraz wykonawczej. Zakres rzeczowy inwestycji został zrealizowany przez firmę Antinus Sp. z o.o., która dostarczyła i zamontowała różne urządzenia grzewcze, w tym pompy ciepła, kotły na pellet, kolektory słoneczne oraz panele fotowoltaiczne. Realizacja przebiegła zgodnie z warunkami określonymi w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, który stanowił załącznik do umowy zawartej z wykonawcą. Zgodnie z jego zapisami, specyfikacje techniczne w opracowaniu miały charakter pomocniczy, co oznaczało, że ostateczne parametry urządzeń mogły różnić się od wartości laboratoryjnych. Rozmowy przeprowadzone z właścicielami posesji nie wykazały w większości przypadków uwag do jakości wykonanych prac, poza dwoma przypadkami (w tym dotyczącym posesji Skarżącej), gdzie zwrócono uwagę na problemy z działaniem pomp ciepła oraz brak reakcji wykonawcy na zgłaszane awarie.

Według uzyskanych wyjaśnień kontrola MJWPU uwzględniała również analizę dokumentacji związanej z odwiertami do zamontowanych zestawów gruntowych pomp ciepła. W tym zakresie zidentyfikowano rozbieżności z dokumentacją projektową (m.in. w kwestii głębokości odwiertów oraz odstępów między nimi), jednakże nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa dotyczących robót geologicznych realizowanych na podstawie zgłoszenia do właściwego organu, z uwagi na brak zastrzeżeń ze strony Starosty Powiatowego w Szydłowcu jako organu administracji geologicznej. Wykazane przez kontrolę uchybienia i nieprawidłowości nie miały wpływu na ogólną realizację projektu i jego cele. Uchybienia dotyczyły nieusunięcia przez wykonawcę zgłoszonych usterek i awarii w terminie określonym w umowie oraz braku dostarczenia pełnej dokumentacji powykonawczej, w tym wymaganych opisów zmian dotyczących wykonanych odwiertów. Nieprawidłowości natomiast odnosiły się do przeprowadzenia przetargu na „Wymianę urządzeń grzewczych na terenie Gminy Chlewiska” w sposób niezgodny z art. 22 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych. Wymóg realizacji określonej liczby dostaw i montażu w ramach jednego zamówienia wykluczał wykonawców, którzy spełniali warunki poprzez realizację kilku odrębnych kontraktów, co naruszyło zasadę

równego traktowania wykonawców. Na postępowanie przetargowe nałożono korektę finansową w wysokości 154 196,29 zł, w tym 112 563,29 zł z EFRR.

Do informacji pokontrolnej nr 1/1/RPMA.04.03.01-14-D290/19 beneficjent zgłosił zastrzeżenia, których MJWPU nie uwzględniła w zakresie nieprawidłowości związanych z naruszeniem art. 22 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych. Natomiast w zakresie uchybień związanych z nieusunięciem przez wykonawcę usterek i awarii zgłoszonych przez użytkowników (które nie były usunięte na dzień prowadzenia czynności kontrolnych), MJWPU przyjęła wyjaśnienia złożone przez beneficjenta i uznała je za usunięte. Wyjaśnienia w powyższym zakresie dotyczyły sposobu i terminu rozpatrzenia przez wykonawcę poszczególnych zgłoszeń (w tym zgłoszeń wysłanych elektronicznie przez Skarżącą) oraz zawierały wyczerpujący opis reakcji serwisowych wraz z uzasadnieniem działań podjętych w ramach danego zgłoszenia. W siedmiu przypadkach (z ośmiu opisanych zgłoszeń) wykonawca nie stwierdził wad lub usterek wymagających wizyty serwisu w terenie, ponieważ dotyczyły one np. problemów z opanowaniem czynności eksploatacyjnych przez użytkownika, wyjaśnienia przyczyn komunikatów pojawiających się na wyświetlaczu i działań wymaganych w związku z nimi ze strony użytkownika, wpływu warunków pogodowych/temperatury na kolorystykę paneli monokrystalicznych.

W związku z niewykonaniem przez beneficjenta zaleceń pokontrolnych dotyczących stwierdzonych nieprawidłowości, sporządzony został w MJWPU wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków, a następnie wydano decyzję nakazującą ich zwrot, od której odwołała się Gmina Chlewiska (na dzień złożenia wyjaśnień w sprawie skargi postępowanie odwoławcze było w toku). MJWPU podkreśliła w wyjaśnieniach, że wszczęcie postępowania administracyjnego i wydanie decyzji zobowiązującej Gminę Chlewiska do zwrotu środków nie jest związane ze skargą, bowiem nie dotyczy zakresu zgłoszeń Skarżącej.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących dokonywania ustaleń kontroli na podstawie pieczętek i faktur oraz rzekomego braku wiedzy technicznej kontrolerów, MJWPU wyjaśniła, że procedury kontrolne opierają się na analizie dokumentacji i weryfikacji zgodności działań z przepisami prawa. Analiza dokumentów przedstawionych przez Gminę Chlewiska nie ograniczała się do sprawdzenia formalnych aspektów, takich jak pieczętki czy podpisy. W ramach kontroli podjęto działania mające na celu uzyskanie pełnego obrazu sytuacji, w tym przeprowadzono rozmowy z właścicielami posesji.

Skutkiem zgłoszeń Skarżącej były zatem czynności zarówno wyjaśniające jak i kontrolne, służące weryfikacji faktów w oparciu o dostępne dokumenty i dowody. Podjęte przez MJWPU działania wyjaśniające wynikały z umowy zawartej z beneficjentem. Gmina Chlewiska odpowiadała na pisma MJWPU, przekazując na bieżąco wyjaśnienia i dokumenty, które nie dawały podstaw do ich negowania lub podważania.

Odnosząc się do przywołanej w skardze „sprawy oszustwa i wyłudzenia środków”, którą Skarżący zgłosił do organów ścigania, MJWPU poinformowała, że przyjęła wyjaśnienia Gminy Chlewiska (przekazane do MJWPU pismem Wójta Gminy z dnia 19 listopada 2024 r.), z których wynikało, że w Prokuraturze Rejonowej w Przysusze, Ośrodek Zamiejscowy w Szydłowcu prowadzone było postępowanie karne w sprawie przekroczenia uprawnień przez pracowników Gminy Chlewiska w ramach ww. projektu, jednakże po zasięgnięciu opinii biegłego sądowego oraz przesłuchaniu świadków Prokuratura umorzyła postępowanie. Wyjaśnienia przekazane do MJWPU zawierały również informację, że w związku z zażaleniem na umorzenie przedmiotowego postępowania Sąd Rejonowy II Wydział Karny w Szydłowcu będzie rozpoznawał sprawę.

Według wyjaśnień MJWPU z dnia 20 grudnia 2024 r. opinia biegłego przywołana w skardze jest znana również beneficjentowi, tj. Gminie Chlewiska, która przekazała do MJWPU stanowisko inspektora nadzoru inwestorskiego oraz wykonawcy instalacji (ANTINUS Sp. z o.o.), dotyczące licznych nieścisłości w przedmiotowym dokumencie.

Wynikało z nich m.in., że dokument ten sporządzono w oparciu o niepełny materiał dowodowy, a wykonawcy uniemożliwiono wypowiedzenie się w sprawie oraz udział w wizji lokalnej poprzedzającej wydanie opinii. Ponadto wskazano na naruszenie zasady bezstronności, ponieważ autor dokumentu współpracował w przeszłości ze Skarżącą.

W podsumowaniu wyjaśnień MJWPU wskazała, że od dwóch lat podejmuje działania i prowadzi korespondencję w sprawie nieprawidłowości dotyczących zamontowanej u Skarżącej instalacji (instalacja fotowoltaiczna została przez właścicieli nieruchomości odebrana protokolarnie „bez uwag” dnia 21 września 2021 r., a gruntowa pompa ciepła została odebrana z uwagami wpisanymi do protokołu odbioru z dnia 6 października 2022 r.). W przedmiotowych wyjaśnieniach podkreślono, że MJWPU nie posiada dokumentów wskazujących jednoznacznie na nieprawidłowe funkcjonowanie instalacji i konieczność jej demontażu. Z uwagi na brak kompetencji do zbadania technicznej prawidłowości inwestycji MJWPU może w tym zakresie jedynie oprzeć się na informacjach i opiniach innych instytucji, które posiadają uprawnienia do ich dokonywania. Nadmienić należy, że przywołana przez Skarżącą opinia biegłego została podważona przez inspektora nadzoru inwestorskiego oraz wykonawcę instalacji. Dopiero dokument wykazujący jednoznacznie, że instalacja jest nieprawidłowa i powinna zostać zdemonstrowana, mógłby wywołać skutek w postaci uznania za niekwalifikowalne wydatków poniesionych na ten cel przez beneficjenta.

Ze względu na otrzymywane sygnały i odwołanie beneficjenta od decyzji wydanej przez MJWPU w I instancji, dbając o środki publiczne, MJWPU nie zatwierdziła końcowego wniosku o płatność w przywołanym projekcie.

Wyjaśnienia złożone przez MJWPU w świetle stanu faktycznego wskazują, że podejmowała w przedmiotowej sprawie działania pozostające w jej kompetencji, w tym wyjaśniające i kontrolne, co przeczy zarzutom i opiniom wyrażonym w skardze.

W związku z powyższym Komisja rekomenduje Sejmikowi uznanie przedmiotowej skargi za bezzasadną.

Sejmik Województwa Mazowieckiego po rozpatrzeniu skargi, przychylając się do stanowiska Komisji, uznaje wniesioną skargę z dnia 25 listopada 2024 r. na MJWPU za bezzasadną.

Jednocześnie informuje się, że zgodnie z art. 239 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572): „W przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania skarżącego.”.

Przewodnicząca Komisji
Skarg, Wniosków i Petycji

/-/ Katarzyna Łęgowicz